

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I

Established

1893.

TWO SECTIONS — SECTION I

Рік III. Ч. 78. Нью-Йорк і Джерзі Ситі, субота, 22 квітня 1944. No. 78. New York and Jersey City, Saturday, April 22, 1944. Vol. III.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки.Тел. „Свобода”: ВЕрген 4-0237—4-0807
Тел. У. П. Союзу: ВЕрген 4-1016THREE CENTS in the United States of America.
FIVE CENTS elsewhere.

Відкриття Конвенції Міжнародної Організації Праці

У Філадельфії зіхалися представники 41 держав, приналежних до Ліги Націй, на три-тижневу конференцію Міжнародної Організації Праці. Після її відкриття в четвер 20 квітня председником скликуючого комітету Картером Гудричем, американська делегатка, секретарка праці Френсіс Перкінс відчитала привітне письмо президента Рузвельта, в якому він заявив, що

„тривалий мир можна досягнути лише через належно організовані економічні установи, оперті на людських робітничих засадах, правильному заняттю і вдоволяючому доходу для всього населення”. Після відкриття вибрано председником конференції Волтера Саша, заступника прем'єра з Нової Зеландії. Віцепрезидентом вибрано американця Роберта Дж. Вата.

ПРИГАДУЮТЬ НА КОНЕЧНІСТЬ ЗАВЕДЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ПРИМУСОВОЇ СЛУЖБИ

Секретар війни Стімсон і секретар флоту Накс видали спільну остерогу до народу Америки, що держава є виставлена на недостачу робучої сили саме вчасі найбільшого воєнного зусилля. З цієї причини вони відзиваються до конгресу і до всіх ршальних чинників, щоб прискіпити переведення загальної краєвої примусової служби на те, щоб можна зразу дати іншого робітника на місце такого, що пішов на війну. — Безпосередно після появи цього зазиву представники бізнесу, організовані в Краєвим Товаристві Фабрикантів, видали заяву, що законодавство для введення примусової служби буде нещастям для продукції, отже вони противні такому актови.

ВИВЕЗЛИ З КИЇВСЬКОГО ТЕАТРУ.

Наставлений нацистами директор Київської Опери, Вольфганг Брюкнер, забрав до Німеччини з відступом німців нотну бібліотеку театру, а в першу чергу ноти українських і російських опер, а далі всі декорації й костюми українських опер і все, що мало якунебудь матеріальну вартість. За німців мали виставляти в театрі тільки німецькі опери, а над театром виднів напис „Тільки для німців”. Таке передає Новое Русское Слово.

ПАРТИЗАНИ ДІЮТЬ КОЛО ЛЬВОВА

За комунікатом червоної армії, коло Львова оперує проти німців кілька партизанських відділів. Вони виколіли останніми днями сім німецьких військових поїздів та рознесли залізничні дороги на просторі 600 метрів.

Ворожі відділи для направи залізниць витягнули опісля зпід розбитих возів понад двіста вбитих німців.

В НЬЮЙОРСЬКІЙ ОКРУЗІ ТАКИ ПОКЛИКАЮТЬ 26-ЛІТНИХ

Не зважаючи на це, що 11 квітня директор Поборової Служби ньюйорської округи полковник Артур В. МекДермот заявив, що поборові від 26 літ і вище не будуть покликані до активної військової служби, в п'ятницю 20 квітня він видав новий розпорядок, яким наказує зголоситися до служби всім 26-літнім, що не працюють в підприємствах для критичної продукції. У Вашингтоні в Комісії для Військових Справ палати репрезентантів перейшла ухвала, щоб до війська покликувати поборових у класі 4-Ф, які не зголосилися добровільно до праці в критичному промислі. Їх будуть вживати до невоєнної служби при армії і флоті.

ТЕЖ І ТІ НЕ ВІДАДУТЬ ТЕРНОПОЛЯ І СТАНИСЛА- ВОВА.

ПАТ подає з Каїра (Єгипет) про „силу польської крови”. Репортаж розповідає про Джана і Чарлза, „двох американських хлопців” (вояків), що просили польських книжок і газет та матеріалів про Польщу. Джан і Чарлз, хоч слабо говорять по польськи, але хочуть простувати „фальшиві інформації про Польщу” і доказувати, що „Польща чужого не бажає, але свого не хоче й не може віддати”. Далі пишеться, що обидва хлопці вродились в Шікаго, а їхні батьки походять — з Тернополя і Станиславова. А ті землі, кажуть вони, „є для них Польщею”, ось тою Польщею, „що свого не дасть”. Репортаж кінчиться тим, що ось в такому обявляється „сила польської крови, сила велика, імпонуюча”.

ПОЛЬСЬКИЙ ЖИД ПРО ЖИДІВ У ПОЛЬЩІ.

Мабуть тому, що з Лондону поширились вісти про антисемітизм у польському війську, місячник „Поліш Джу”, що його

Аліантська фльота атакує Суматру

Східна британська фльота на Індійському океані завдала японцям перший більший удар від заняття японцями Сингапору, коли вона зробила в середу ранком перший несподіваний напад на північну частину Суматри. Головними цілями атаки були важні японські бази Сабанг і Лью Нга. Їх доки, електровні, причали, бараки, гангари, залізничні варстати й радіова стачія були поцілені. Горючі збірники нафти вики-

дали клуби диму на височині 7,000 стіп. Атаку доконали літаки, підвезені під цілі літаковозами.

Японці були зонсім заскочені нападом. Тільки один аліантський літак був примушений оцісти на море, але пільота врятувала субмарина, що виплила на поверхню води, не дивлячися на ворожий огонь з прибережної артилерії.

НОВІ СОЛЬОВІ УКРАЇНСЬКІ ПІСНІ.

Музичне видавництво M. Baron Co. 8 West 45 St., New York, N. Y., видало дві нові пісні, композиції Павла Печеніги-Углицького, для високого голосу і до слів Т. Шевченка, а саме: „Удопала стежечку” (Song to a fiddler) і „Ой одна я, одна” (Solitude).

Кожна пісня має оригінальний текст Шевченка та переклад на англійську мову зладжений Ольгою Пол. Ціна кожної пісні 50 центів. Д-р П. Маценко пише в газеті „Новий Шлях”, що ці „пісні надаються до співу на різних концертах, а найпаче на Шевченківських і ми їх щиро нашим артистам співакам рекомендуємо”.

ЗАЗИВ ДО ОБНОВИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЄДНОСТІ

Підсекретар війни Роберт П. Петерсон пригадав населенню Америки, що однодушний настрій, який запанував безпосередно після нападу на Перл Гарбор, останніми часами підупав; з цієї причини він візвав усіх американців до обнови єдності тим, що кожен оживить довіря до нашого воєнного проводу, злучиться духом з нашими боевиками на фронтах і повірить у спільну акцію наших союзників. Це сказав Петерсон вчасі дискусії, зааранжованій газетою Нью-Йорк Таймс на тему: „Ми всетаки щойно маємо виграти війну”.

видає Федерація Польських Жидів в Нью-Йорку, помістив артикул Мориса Блюменштока, з якого виходило, що жидам у Польщі, коли іде про шкільництво, було найліпше з усіх країв у світі крім Палестини. Автор каже, що в передвоєнній Польщі жиди видавали пересічно дві книжки денно. Жиди, каже він, мали в Польщі, коли іде про часописи, 230 періодичних видавництв, а в самій Варшаві було 8 жидівських щоденників і два денники жидівські, видаванні польською мовою. Таке передає ПАТ.

ЛІТАКИ БІЮТЬ ПО ВОРОЖИХ ОБОРОННИХ ІНСТАЛЯЦІЯХ У ФРАНЦІЇ

Американські літаки, вдарили величезною силою в четвер уночі на німецькі військові інсталяції в північній Франції, де ворог приготував сильні фортифікації проти есентуальної аліантської інвазії. Від 750 до 1,000 бомбовиків узяло участь у цьому налеті.

За 60 годин повітряних операцій, підчас котрих між іншим на один день припали уродини Гітлера, Аліанти скинули на ворожі позиції 11,500 тон вибухових матеріалів.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ВІДБИВАЄ НІМЕЦЬКУ ОФЕНЗИВУ ПІД НАРВОЮ

Німецька армія почала поважну офензиву на північній частині східного фронту. Думає видно стягнути туди більші російські сили, аби облекшити їх натиск на південну частину фронту.

Комунікат червоної армії каже, що советські летуни робили багато рейдів на залізничні двірці здовж границь естонської й лотиської советської республіки.

Цей самий комунікат говорить про поважні бої на південний захід від галицького міста Тернополя та на схід і полудне від міста Станиславова.

ПОЛЬСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО І ПОЛЬЩА

В Нью-Йорку відбувся зїзд польських католицьких священників Східної Округи, в якому взяло участь до сто священників. Ця організація священників, існуюча від 1904 року, забирає завжди голос теж в різних політичних справах, звязаних з судьбою Польщі. Тепер говорено про справу організування цілої американської Польонії для оборони „найсвятіших прав польського народу”, як теж рішено перти всіми силами Конгрес Польонії, що відбудеться в Бофалло, головно для справ оборони цілости Польщі.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПОСТРАХИ ЗА МАЙБУТНЄ

Велика норвезька письменниця Сігрід Ундсет, що від кількох літ перебуває в Америці, виступила оноді в своїй розмові з газетярками з публічною осторогою перед поступом фашистських настроїв серед американського громадянства. Початок для цієї агітації, на її думку, мала би дати Німеччина, котра по прогрі в теперішній війні певно буде пробувати розбурхати антисемітизм. Признаки цього руху Ундсет уже добачує тепер у діяльності „того дитройтського священика”, за котрого, як вона каже, вона стидається, хоча вона теж є католичка.

Осторогу великої письменниці, як звичайно, деякі люди приймуть з недовірям. Мовляв, як можна припустити зріст антисемітизму по війні, в котрій ворога між іншим морально осуджувано якраз за його антисемітизм? Для людей з досвідом в таких справах така можливість не є нічим дивним. Однак і серед тих, що допустять таку можливість, багато людей може подивитися на неї як на справу, для них байдужну. Що, мовляв, це може обходити нежидів?

Та знову досвід людства з уся-

кими ненависними рухами показує, що на антисемітизмі такі рухи не кінчаються. Від нього вони тільки починаються, переходячи від ненависти до жидів до ненависти до інших груп. В Америці спеціально за ненавистю до жидів скоро приходять ненависть до „чужинців”, себто до імігрантів. Через те справа поширення антисемітизму повинна би тут обходити до живого й всіх імігрантів і людей імігрантського походження.

Немовби на доказ правдивості діагнози цієї суспільної недуги виступила жіноча ультрапатріотична організація, що об'єднує нащадків американців, що брали участь в американській революції, з домаганням до американського конгресу здержати всяку іміграцію до Америки по війні. За такою пропонованою заборною іміграції ховається ясно думка, що іміграція шкодить краєви, що імігранти приносять краєви всякі нещастя й клопоти. Очевидно натяк тільки укритий, його щойно треба догадуватися. Та звісно це вже „гарний” початок: за ним піде скоро зовсім ясна бесіда.

БАЧАТЬ СКАЛКУ В ЧУЖІМ ОЦІ

Євангельське порівняння про людину, що бачить скалку в чужім оці, а не бачить бервена в своїм, прикласти може тепер до себе американський конгрес. Від якого часу саме в цьому конгресі деякі репрезентанти й сенатори тільки й роблять, що виступають проти федерального уряду за бюрократизм, за творення різних урядів і посад, за двоєння роботи, за розкидання на це податкових грошей.

Тепер конгресмен Кокрен виступив з доказами, що власне конгрес поповняє всі ці проступки, які більше крикливі його члени закидають федеральному уряду. У конгресі існує тепер понад сотка різних комітетів.

Багато комітетів робить ту саму, або майже ту саму, роботу. Багато визначних урядовців, замість виконувати свою роботу, мусять з'являтися перед такими комітетами зо звітами, на те тільки, аби на другий день з'явитися перед іншим комітетом і вяснити ті самі справи.

Край винен вдячність конгресменови Кокренови за його розкриття. Маймо надію, що як у конгресі виступить знову якийсь посол з обчисленням на ловлення симпатії закидом розтратності федерального уряду, найдеться в конгресі хтось, що йому скаже: „А чи не добре було би почати реформу видатків від нас самих?”

ВЛАСОВЦІ З „УКРАЇНЦІВ”

Ньюорське Новое Русское Слово з 20. квітня подає, що йому донесено, що до Франції прибула „армія” Власова, „доповнена виключно українцями”. Вона має бути призначена для „боротьби з французькими партизанами”. Власов, це той советський генерал, росіянин, що був попав у німецький полон і зачав організувати у нацистів російські частини для боротьби з Советами. Як там могли знайти українці, це вже „тайна” тих, що розпускають ось такі вісти.

ЯК БЕРУТЬСЯ ДО ПРОПАГАНДИ ЗА ПОЛЬЩУ?

Гонората Б. Воловска, президентка „Звйонзку Полек в Америці”, пише, що за гарними і патріотичними словами за Польщу мусять наступати ще кращі й сильніші діла. Іде про те, каже вона, щоб американські поляки „поширювали правду про Польщу і спростовували очернювання Польщі”. Вона взиває американських поляків зложити на таку працю „Польський Народний Фонд”. І то впродовж кількох тижнів! І то в сумі кількох мільо-

нів доларів... Ось ту суму, каже вона, треба віддати до диспозиції Конгресови Американської Польонії, що зїзджається до Бюфало на наради, які відбудуться в днях 28—30 травня 1944. Пише, що вона певна, що „польське духовенство теж і тим разом буде першим, що зложить свої жертви”, а за ним підуть „товариства, організації та інші установи, купці, промисловці, професіоналісти, за якими знову поспішать завжди жертволюбива маса польського громадянства”. І теж певна, що це все вдасться, та що американські поляки зберуть мільони доларів на видавництва для „поширювання правди про Польщу”...

РОЗУМНЕ ВІЯСНЕННЯ ПАРТІЙНИКАМ.

Союз Українських Канадійських Вояків за Морем, що має свій осідок в Лондоні, оголосив тим, що відносяться до нього в такий спосіб, що пробують дошукуватись в цій організації „своїх”, себто „з своєї партії”, що в Союзі — „ми всі безпартійні”, та що їх еднають дві справи: Канадійський мундур і українська кров. А далі кажесться таке:

„Наш клич „один за всіх, а всі за одного”. Просимо це підкреслити всім. В нас тут нема одних, других, або третіх. Ми є всі одні і ті самі українці, канадійські вояки. Боремося за Канаду і за Україну та під кожним оглядом всі годимося”.

ШУКАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ПРИЯТЕЛІВ.

Польська Агенція Телеграфічна подає постійно новинки про заснування щораз нових відділів товариства „Америкен Френдс оф Поланд”. Заснують їх по різних містах по цілій Америці.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 20. квітня 1944. р. помер у 59. році життя

АНДРІЙ КОБЛАН, член Тов. Укр. Січ, від. 170 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, Н. Дж.

Пондійний був першим членом при основанні згаданого відділу в лютий 1912 року і був завсідні активним членом відділу. Походив зо села Любша, пов. Рогатин, Західна Україна. Полив у смутку жену Катерину, синів Івана і Михайла, дочку Марію, зятя Антона, невістку Софію і онука Івана. Молодший син Михайло під цю пору знаходиться при Американській Армії як сержант, котрий тільки серцем відчує біль жалю по утраті рідного батька.

Похорон відбудеться в понеділок, 24. квітня, в год. 9. рано, з похоронного заведення, 976 Summit Ave., cor. Linden St., Jersey City, N. J., до укр. катол. церкви св. Петра й Павла при Грін і Сусекс ул., Джерзі Сіті, Н. Дж.

Просимо членів узяти участь в похороні і тим віддати останню прислугу бувшому членови нашого відділу. В. П. П. Т. Наконечний, секр.

НАЙЛІПШЕ вяснення, як одержати Горожанські Папери вишлю кожному мужчині або жінчині, по одержанню 10 ц. на кошти пересилки. Інтересованих прошу писати до: T. R. Krzyzanowski, 1104 Marion St., Camden, N. J. 78.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружого свідчення.
● Геморойд й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697
Офісові години 10—7:30; неділя 11—1:30
Жінка-доктор до обслуговування.
X & флюороскоп. — Екзамінація \$2.00.

ПЯТІ ВИЩІ ОСВІТНІ КУРСИ.

Відбудуться вони в липні й серпні цього року в Винніпегу заходами Культурно-Освітної Рефентури при КЕ Українського Національного Обеднання в Канаді. На курсах, як і минулих років, буде вчити проф. Олександр Кошиць.

НАЦІСТІВСЬКА „ВАНДА”.

Це німецька радіо-висильна, що промовляє польською мовою до польських вояків на італійським фронті.

МИРОН ЛИТВИН і СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й околицю

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK і ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEIrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ
і ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646